

JANE GOODALL. IKERTZAILEA ETA BAKEAREN ALDEKO AKTIBISTA

ERAKUSKETA ETA EKINTZAK

AIETE KULTUR ETXEA

APIRILAK 16 – EKAINAK 13

Ordutegia

Astelehenak eta jaiegunak: itxita Asteartetik ostiralera: 16:00-20:30

Larunbatak: 10:00-14:00 / 16:30-20:00 Igandeak: 10:00 – 14:00

Donostiako Giza Eskubideen Zinemaldiaren eskutik eta Jane Goodall Institutuaren aholkularitzarekin, Donostia Kulturak *Jane Goodall ikertzailea eta bakearen aldeko aktibista* erakusketa antolatu du Aiete Kultur Etxean.

Jane Goodall ikertzailea eta bakearen aldeko aktibista erakusketan, Asier Iturralde artistaren ilustrazioen bidez, Jane Goodall zientzialari, ingurumenaren aldeko aktibista eta Nazio Batuen Bakearen Mezulariaren bizitza eta ondarea omentzen da.

Jane Goodallen animaliekiko zaletasunak Tanzaniako basoetara eraman zuen, txinpantzeekin batera bizitzera. Primate hauei buruzko azterketen emaitzek giza espeziearen definizioa aldatu zuten. Goodallen ikerketa aitzindariak hasieran komunitate zientifikoak eszeptizismoz jaso zituen, baina geroago mundu osoan izan zuten oihartzuna.

Gaur egun, Jane Goodallek bere bizitza ingurumenaren kontserbaziora eta hezkuntzara dedikatzen du, eta horretarako 300 egun inguru bidaiatzen ematen ditu, munduko herrialde desberdinetan zehar.

ERAKUSKETA

Asier Iturralde ilustratzaile donostiarrak, bere marrazkien bidez, Jane Goodallen bizitza eta lorpenak kontatzen ditu. Istorioa ere inprimatu dugu foileto-komikian. Erakusketa osatzeko, erakusketako materialarekin booktrailer bat egin da Interneten eskuragarri dagoena.

BESTE EKINTZA BATZUK

Tailerrak Haurtxokoseko Udal Sarean

Gazteria departamentuak Donostiako Udal saileko Haurtxokoetan egindako hainbat ekintza antolatu ditu:

- Apirilaren 27tik 29ra. *Jane Goodall eta Giza Eskubideen astea*. 5 -11 urte bitarteko neska-mutilei zuzendutako tailerrak egongo dira, ingurumearekiko sentsibilizazio landuz. Aurrez izena eman behar da auzo bakoitzeko (Aiete, Altza, Amara, Bidebieta, Egia, Gros, Intxaurren eta Martutene) Haurtxokoko posta elektronikoa <https://labur.eus/NZG4f>
- Apirilak 24 *Tximuak eta Kimuak* lorategi ekologikoa sortzeko tailerra. Bi txanda egingo dira: 17:00etan eta 18:15etan. 5-11 urte bitarteko neska-mutilei zuzendua, Iñaki Martiarena "Mattin" artistarekin Aieteko Haurtxokoan. Aurrez izen ematea: haurtxokoa_aiete@donostia.eus.

Pelikula

Apirilaren **30ean**, Brett Morgen-en *Jane* (2017) film dokumentalaren proiektzioa. AEBetako 90 'VSO. Aiete Kultur Etxea. 18:30ean

JANE GOODALL-EN BIZITZA ETA LANA

Jane Goodall ikertzailea

Ingalaterrako oilategi batean hasten da ilustrazioen istorioa, Jane txikia orduak ezkutatuta eman zituenean oiloek arrautzak nola jartzen zituzten jakiteko. Bere ama Vanneri aurkikuntzaren berri eman zionean, hark arreta handiz entzun zion eta berarekin ospatu zuen.

Goodallek Afrikarekin amesten hasi zen Dolittle doktorea eta Tarzanen liburuei esker. Adoratu eta madarikatu zuen Tarzan "beste Jane" batekin ezkondu zelako. Haurtzaroan bere lehen marrazki eta idatziak egin zituen Bournemouth-eko baso eta itsaslabarretan aurkitzen zuen natura islatuz, eta zuhaitzak igotzen ikasi zuen, bere etorkizuneko ibilbidean oso erabilgarria izango zena..

Goodallek 23 urte zituela Afrikara bidaiatu zuen lehen aldiz, lagun batek Keniako bere familiaren etxaldea bisitatzera gonbidatuta. Han, Louis Leakey antropologo ospetsua ezagutu zuen. Leakey-k harrizko tresnak erabiltzen zituzten lehen kulturen benetako antzinatasuna ezarri zuen, eta gizakien espezie desberdinen iraganeko bizikidetzaren lehen froga eman zuen. Bere ikerkuntzak sustatzeko, hiru emakumezko bultzatu zituen orangutanen, gorilen eta txinpantzeen portaerari buruzko ikerketak egitea: Birute Galdikas, Dian Fossey eta Jane Goodall.

Leakey-k Jane Goodall Gombera (Tanzania) bidali zuen 1960an, inguruko txinpantze basatiak lehen aldiz ikertzeko. Amaren eta sukaldariaren konpainia bakarrarekin, Janek oihanean jarri zuen kanpin denda eta 6 hilabete iraungo zuen ikerketa proiektua hasi zen. Egun, 60 urte geroago, proiektuak jarraipena du.

ADNaren% 98 gizakiarekin partekatzen duten primate hauek tresnak egiteko eta erabiltzeko gai zirenaren Goodallen aurkikuntzak sekulako oihartzuna izan zuen zientziaren munduan. Guzti horri esker, Janek finantzaketa lortu zuen bere lanean jarraitzeko eta Gombe Steam ikerketa zentroa sortzeko. Han egindako behaketek beste animalia espezie batzuen adimenari buruzko aurkikuntza ugari egiten lagundu dute.

Jane Goodall aktibista

25 urteren ondoren, 1986an, Goodallek Gombe uzteko garaia zela erabaki zuen, ingurumenaren aldeko aktibista izateko. Orduetik, txinpantzeek dituzten arriskuez ohartarazten eta gure munduko biodibertsitatea eta oreka babesten aritu da. Horretarako, Jane Goodall Institute (<https://janegoodall.es/es/>) sortu zuen eta urtean 300 egun baino gehiago bidaiatzen ditu bere mezua zabaldutzeko.

Horretaz gain, 30 urte daramatza martxan, bere "Sustraiak eta kimuak" hezkuntza programa. Bertan biltzen dira munduko hainbat tokitako ume eta gazteak ingurumena, biodibertsitatea eta komunitatea zaintzeko asmoarekin. <https://www.raicesybrotos.org/>

Sariak

Jane Goodall Tanzaniako Domina jaso duen Tanzania ez den bakarra eta Inperio Britainiarreko Ordenako kidea da. National Geographic Societyren Hubbard Domina (1995) eta Kyoto (1990), Caring (1996) eta Gandhi / King of Nonviolence (2001) sariak ditu. 2002az geroztik, NBEko Bakearen Mezularia da. 2003an Benjamin Franklin Domina (Estatu Batuak) eta Ikerketa Zientifiko eta Teknikorako Asturiasko Printzea Saria jaso zituen, bere "ekarpen zientifiko transzendentala" dela eta, eta "konpromisoaren eta giza kulturaren oinarriak" hobeto ulertzea ahalbidetu duelako. Era berean, mundu osoko unibertsitate eta eta erakundeetako 35 Honoris Causa doktorego baino gehiago ditu.